

Всеукраїнський науково-методичний онлайн семінар «Стандарти нового покоління. Актуальні питання розробки та впровадження професійних та освітніх стандартів для спеціальності В13 “Бібліотечна, інформаційна та архівна справа”»

11 листопада 2025

10 листопада 2025 року [Секцією з бібліотечно-інформаційної освіти](#) ВГО Українська бібліотечна асоціація у партнерстві з Національною спілкою документознавців України, підкомісією В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та Галузевою експертною радою 02 Культура і мистецтво НАЗЯВО на базі Київського столичного університету імені Бориса Грінченка було проведено Всеукраїнський науково-методичний онлайн семінар «Стандарти нового покоління».

До обговорення актуальних питань розробки та впровадження професійних стандартів і стандартів вищої освіти спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа долучилися понад 50 представників закладів вищої освіти України. Вчені, науково-педагогічні, педагогічні працівники і практики бібліотечно-інформаційної та архівної сфери з усіх куточків країни.

Серед учасників семінару були представники таких закладів освіти та наукових установ як: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Національна

академія керівних кадрів культури і мистецтв, Харківська державна академія культури, Національний університет «Одеська політехніка», Національний університет «Львівська політехніка», Маріупольський державний університет (м. Київ), Волинський національний університет імені Лесі Українки, Державний університет «КАІ», Західноукраїнський національний університет, Київський національний університет культури і мистецтв, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій, Одеська національна наукова бібліотека, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний університет «Острозька академія», Володимирський педагогічний фаховий коледж імені Агатангела Кримського, Національний аерокосмічний університет «ХАІ», Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського.

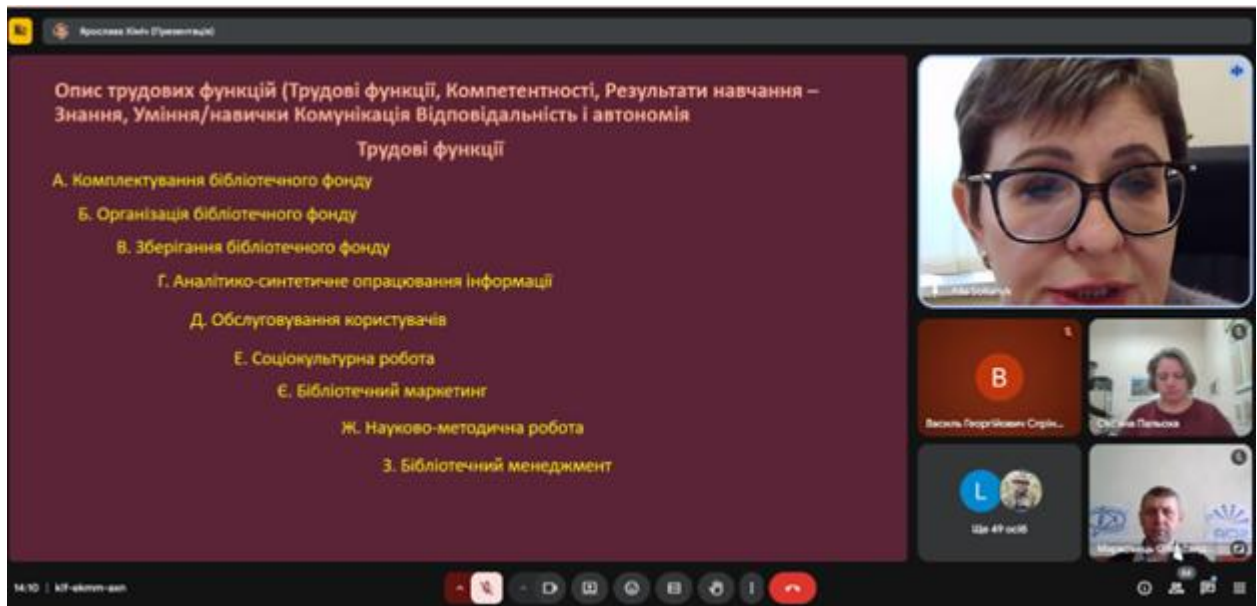
Модераторкою семінару була Олена Григоревська, професор кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор наук з соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, голова Галузевої експертної ради 02 Культура і мистецтво НАЗЯВО, заступниця голови Секції з бібліотечно-інформаційної освіти ВГО Українська бібліотечна асоціація.

Провідні спікери:

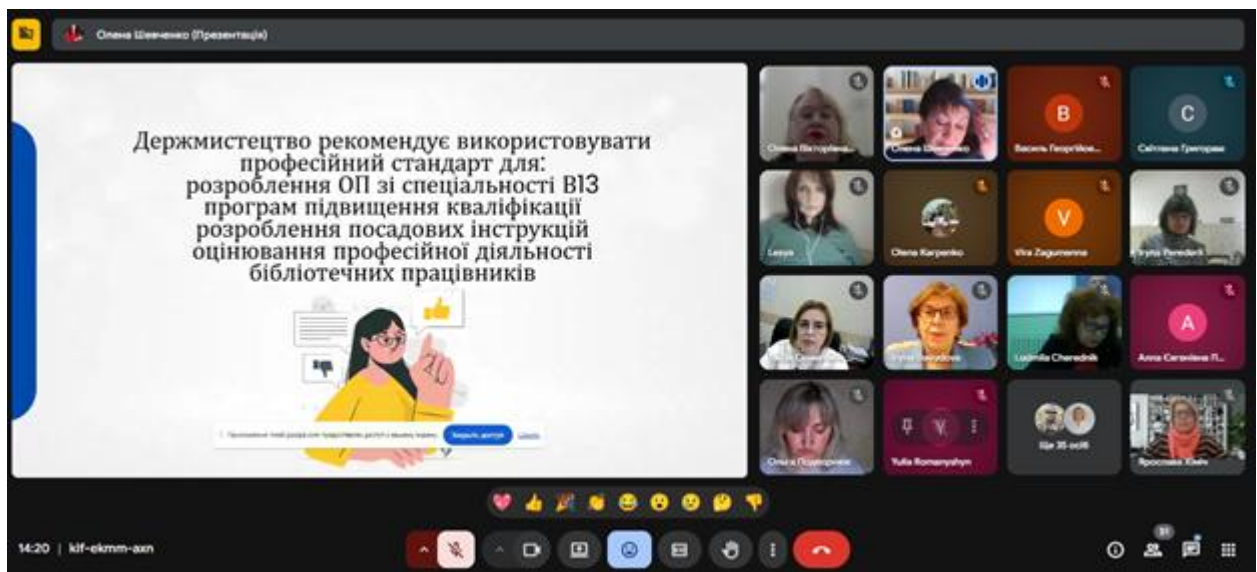
- **Алла Соляник**, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Харківської державної академії культури, член підкомісії зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Науково-методичної комісії № 3 з культури і мистецтв сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України
- **Олена Шевченко**, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри інформаційної діяльності та медіакомунікацій Національного університету «Одеська політехніка», голова підкомісії В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України,
- **Ярослава Хіміч**, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри артменеджменту та інформаційних технологій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, голова Секції з бібліотечно-інформаційної освіти ВГО Українська бібліотечна асоціація.

Серед питань, що розглядались на семінарі – проблеми забезпечення якості вищої освіти зі Спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа».

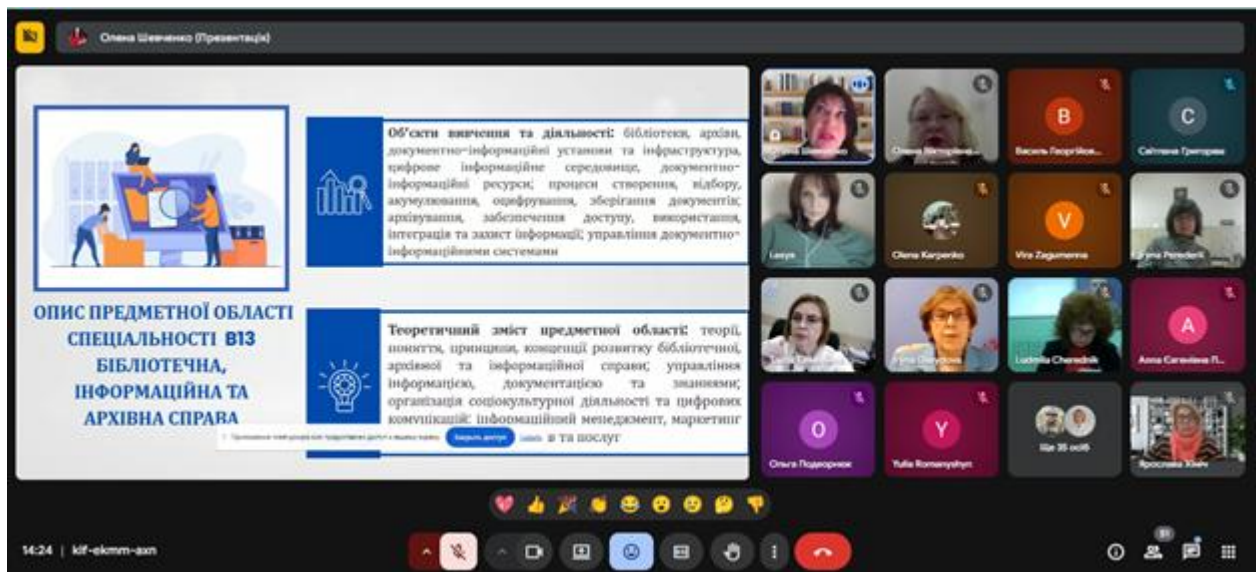
Зокрема, Алла Соляник наголосила на важливості врахування чинного професійного стандарту «[Бібліотекар](#)» під час розроблення освітньо-професійних програм спеціальності В13. Представивши результати власного моніторингу назв освітніх програм та спектра закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку за цією спеціальністю, науковиця підкреслила тривожну тенденцію: спеціальність відкривається у закладах, які не мають належного науково-педагогічного потенціалу, унаслідок чого «бібліотекознавча» складова фактично нівелюється.

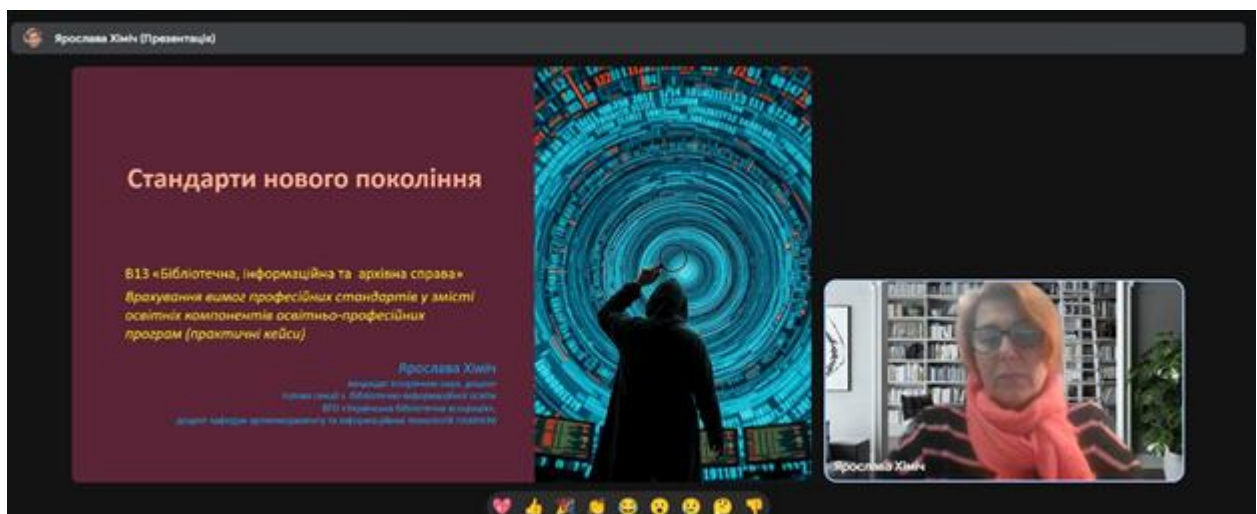
Олена Шевченко доповіла про стан і перспективи розроблення стандартів вищої освіти зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа». Вона підкреслила, що під час підготовки стандарту вищої освіти необхідно враховувати чинний професійний стандарт «Бібліотекар» (відповідно до рекомендацій Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти), а також усі інші затверджені професійні стандарти. Проте, наразі, стандарти, що стосуються архівної, інформаційної справи та документознавства - відсутні.

При цьому, підкомісією В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України вже сформульована предметна область спеціальності, де **«Об’єкти вивчення та діяльності:** бібліотеки, архіви, документно-інформаційні установи та інфраструктура, цифрове інформаційне середовище, документно-інформаційні ресурси; процеси створення, відбору, акумулювання, оцифрування, зберігання документів; архівування, забезпечення доступу, використання, інтеграція та захист інформації; управління документно-інформаційними системами», а **«Теоретичний зміст предметної області:** теорії, поняття, принципи, концепції розвитку бібліотечної, архівної та інформаційної справи; управління інформацією, документацією та знаннями; організація соціокультурної діяльності та цифрових комунікацій; інформаційний менеджмент, маркетинг інформаційних продуктів та послуг». Тож, оскільки Стандарти вищої освіти зі Спеціальності В13 лише розробляються, наголошувалось на важливості врахування усіх складових спеціальності як спільного завдання усіх зацікавлених сторін.

Ярослава Хімч зосередилась на практичних кейсах врахування вимог професійних стандартів у змісті освітніх компонентів освітньо-професійних програм (ОК ОПП). Показавши на прикладах, як Трудові функції, визначені в професійному стандарті, можуть бути прописані через освітні компоненти ОПП. Для наочності, були наведені назви ОК, взяті з освітніх програм Спеціальності В13, різних закладів вищої освіти (вибір ЗВО був рандомний, відповідно до результатів гугл пошуку).

Олена Григоревська запропонувала розглянути практичні кейси врахування вимог професійних стандартів у контексті акредитаційного процесу. Голова Галузевої експертної ради 02 Культура і мистецтво НАЗЯВО наголосила, що досягнення якості вищої освіти це кропіткий щоденний процес. І тому увагу гарантів та членів груп розробників освітніх програм (яких серед учасників семінару виявилось майже половина) звернули на той факт, що відтепер заповнення відповідного поля у відомостях самооцінювання Критерій 1, питання

«Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?» є обов'язковим.

Рекомендовано, щоб у ході самоаналізу ОП, що будуть проходити акредитацію на початку 2026 р., ЗВО продемонстрували чи при попередньому оновленні ОП було враховано вимоги професійного стандарту «Бібліотекар» (діє від 18.03.2025 р.) / «Бібліограф»; а також інформацію щодо узгодження мети ОП з метою професійної діяльності, сформульованою у стандарті; відповідності загальних компетентностей стандарту загальним і спеціальним компетентностями ОП (вказати конкретні відповідності); узгодження трудових функцій бібліотекаря / бібліографа, визначених у стандарті, з результатами навчання, сформульованими в ОП (вказати конкретні відповідності).

Щиро дякуємо усім учасникам семінару за активність, бажання розвивати спеціальність і дбати про якість надання освітніх послуг нашим здобувачам і вступникам!

Ярослава Хіміч, к. і. н., доцент Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, голова Секції з бібліотечно-інформаційної освіти ВГО Українська бібліотечна асоціація

Олена Григоревська, д. н. із соц. ком., професор Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, заступниця голови Секції з бібліотечно-інформаційної освіти ВГО Українська бібліотечна асоціація

•